

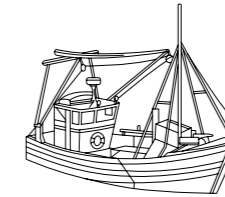
INLEIDING

P. 7

HET WESTEN

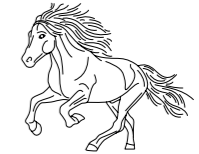
P. 10

DE FJORDEN

VAN HET NOORDWESTEN

P. 46

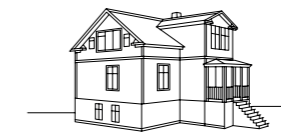
HET NOORDEN

P. 78

**DE
HOOGLANDEN**

P. 112

DE FJORDEN

IN HET OOSTEN

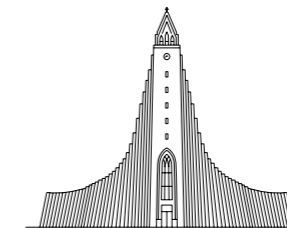
P. 146

HET ZUIDEN

EN DE WESTMANEILANDEN

P. 182

REYKJAVÍK

EN HET SCHIEREILAND REYKJANES

P. 222

ENERGETISCH LAND

HET WESTEN

Op een heldere dag zie je aan de horizon op enkele tientallen kilometers van Reykjavík een lange bergketen, die een groot deel van het jaar met sneeuw bedekt is. Aan het eind van de keten ligt de Snæfellsjökull, een gletsjervulkaan die enigszins doet denken aan de Japanse vulkaan Fuji.

P. 10

Huisje in Arnarstapi in het midden van de winter. Op de achtergrond het silhouet van de Stapafell, een vulkanische berg van subglaciale oorsprong.

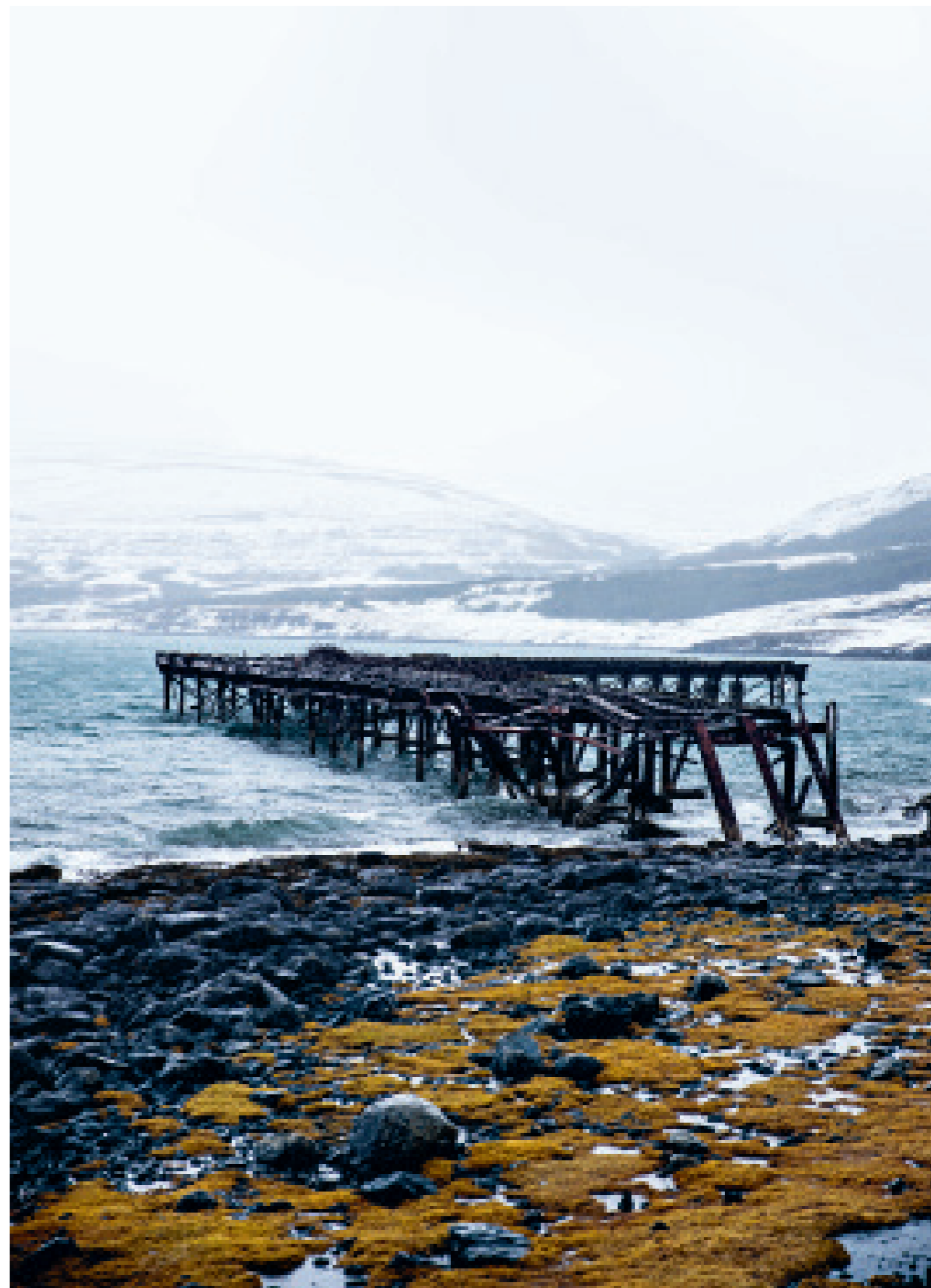
RECHTS

Toen de visserij nog floreerde, kende IJsland veel houten aanlegsteigers, zoals deze bij Hvalfjörður.

De Snæfell is een vulkaan met daarop een gletsjer. In 1864 koos Jules Verne de top van Snæfell als startpunt voor zijn beroemde *Naar het middelpunt der aarde*. Recenter maakte de IJslandse schrijver Halldór Laxness deze eenzame reus en zijn omgeving tot zijn onderwerp. Van dit stukje schiereiland wordt gezegd dat het een van de zeven chakra's van de aarde is, een fysieke locatie waar de energie geconcentreerd is. Het is in elk geval duidelijk dat je, zodra je hier aankomt, overweldigd wordt door het landschap.

Dit deel van het eiland, dat bestaat uit lavakliffen die door de branding geteisterd worden, is een schakel die de zuidkust van het schiereiland Snæfellsnes, met een lang strand van goudkleurig zand en grenzend aan weiden met enkele boerderijen, verbindt met de noordkust, waar de kleine fjorden en baaien zich aaneenrijgen en enkele vissersdorpjes liggen. De noordzijde grenst aan de Breiðafjörður, 'brede fjord', die bezaaid is met eilanden en eilandjes. Gedurende de poolzomer zijn de dagen eindeloos, de zon gaat midden in de nacht onder (of helemaal niet) en komt in een oogwenk weer op. De schrille roep van de noordse sterns en de kakofonie van de drieteenmeeuwen vullen de kristalheldere hemel, aangevuld met het schorre geluid van de watersnip en de roep van de eigenwijze scholekster.

De mens nam dit relatief gemakkelijk te bereiken gebied, in tegenstelling tot veel andere plekken in IJsland, al snel in gebruik. Mensen vestigden zich ook in het binnenland in de vallei van Reykholt. Men waardeerde de rijkdom van deze brede vallei en ook de overvloed aan geothermische bronnen. Tegenwoordig worden de in kassen verbouwde gewassen gevoed door deze natuurlijke warmwaterbronnen of dienen ze als ontspanning voor de bewoners. Naast de boerderijen die je tegenkomt, heeft de nabijheid van de hoofdstad de bouw van talrijke houten vakantiehuisjes bevorderd, onmisbare plekjes om je gedurende een weekend of een vakantie op te laden.

HET WESTEN

HOOGTEPUNTEN

01

FJORD HVALFJÖRÐUR

Noordelijk licht valt op dit fjord even buiten de hoofdstad Reykjavík. Het landschap vormt een uitstekende kennismaking met de streek.

03

TUSSEN BARNAFOSS EN HRAUNFOSSAR

Via deze loopbrug kun je de twee watervallen bewonderen en krijg je toegang tot het uitgestrekte lavaveld dat eraan grenst.

02

SNÆFELLSJÖKULL

De ijskap van deze gletsjervulkaan, door Jules Verne vereeuwigd in *Naar het middelpunt der aarde*, zal spoedig verdwijnen door de opwarming van de aarde.

04

FLJÓTSTUNGA

Elk jaar worden in september de schapen bijeen gedreven. Dit telkens terugkerende schouwspel heeft de tand des tijds doorstaan.

05

VUURTOREN VAN MALARRIF

Hier begint een wandeling langs het schiereiland, langs prachtige kliffen die door de branding zijn uitgeslepen, naar het zwarte zandstrand van Djúpalónssandur.

06

DEILDARTUNGUHVER

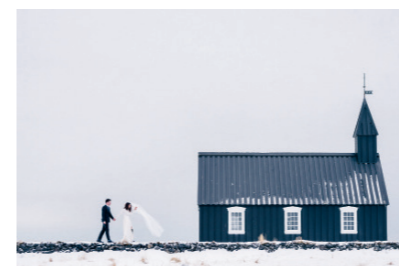
In de nieuwe Krauma-baden kun je, net als de eerste bewoners van het eiland, van zowel warm als koud water genieten.

07

HELLNAR

In dit gehucht aan de voet van Snæfellsjökull worden de zwarte houten huizen, net als de oude Deense koopmanshuizen, gebruikt als vakantieverblijf.

08

BÚÐARKIRKJA

Dit charmante, kleine zwarte houten kerkje doorstaat al tijden weer en wind.

09

STYKKISHÓLMUR

Vanuit deze haven aan de noordkust van het schiereiland Snæfellsnes steekt de veerboot *Baldur* de baai van Breiðarfjörður over.

10

NAAR ARNARSTAPI

Tussen Arnarstapi en Hellnar ligt een kustlijn van kliffen en basaltkolommen.

11

EIRÍKSSTAÐIR LIVING MUSEUM

Dit museum bootst het dagelijks leven na van de eerste kolonisten uit Noorwegen en hun Keltische slaven, duizend jaar geleden.

12

BJARNARHÖFN

Net als vroeger wordt op deze boerderij volgens een eeuwenoude IJslandse traditie de Groenlandse fazant gehouden.

ACHTERGROND

VISSERIJ IN IJSLAND

1904 was een beslissend jaar in de geschiedenis van de IJslandse visserij en voor het land zelf, omdat het toen interne autonomie verkreeg. Voor het eerst werden gemotoriseerde boten in gebruik genomen. Sinds de eerste Vikingen zich hier zo'n duizend jaar eerder vestigden, was er niet zo veel technische vooruitgang geboekt.

IJsland was in eerste instantie een land van herders en schapen speelden een belangrijke rol in hun cultuur. Maar de visvangst werd al snel een belangrijke aanvullende activiteit, die beoefend werd zodra de korte zomer voorbij was, als het land tijdens de lange wintermaanden niet meer bewerkt kon worden. Uitgerust met primitieve middelen aarzelden ze niet om aan boord te gaan van fragiele roeibootjes en zich op de Noord-Atlantische Oceaan te wagen. Dit was de prijs om te kunnen overleven. Een bezoek aan het kleine museum in Ósvör, tussen Ísafjörður en Bolungarvík, geeft een inzichtelijk beeld van hoe de vissers eeuwenlang naar kabeljauw visten om de havens van de Hanze te bevoorraden.

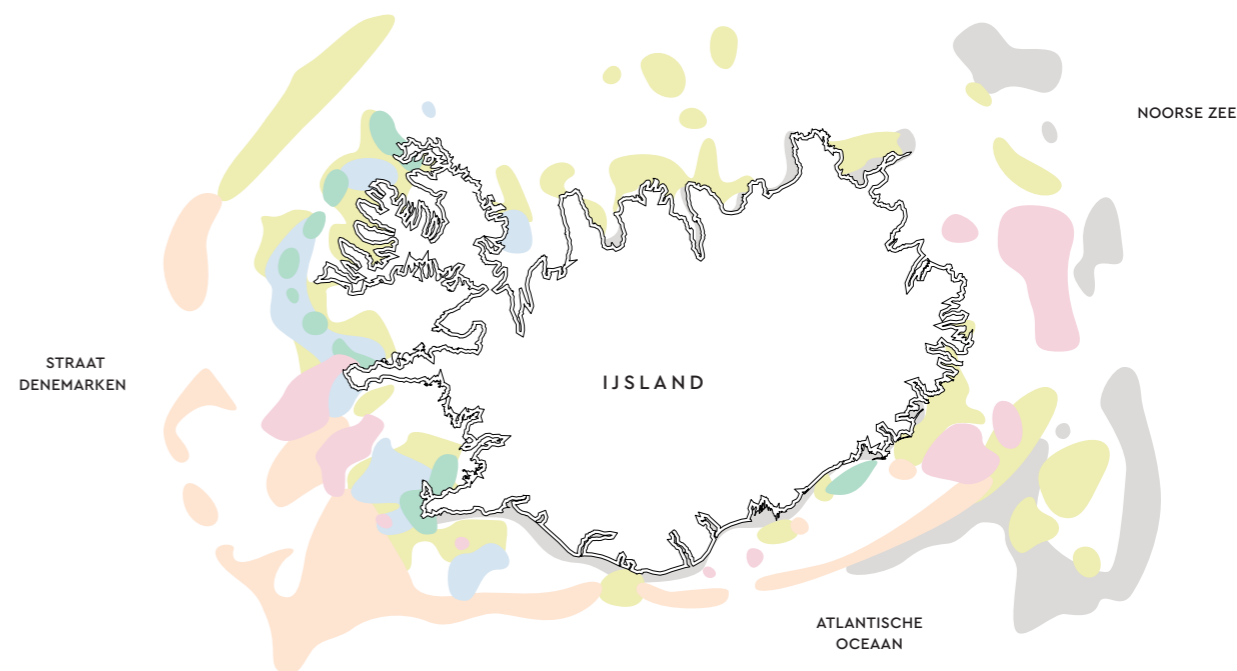
De gezouten vis werd vervolgens door heel Europa naar de katholieke landen verscheept, om de bevolking te voeden die zich nauwgezet hield aan een kalender die vol zat met vasten- en onthoudingsdagen. Basken, Duitsers, Engelsen, Nederlanders en zelfs Fransen kwamen allemaal vissen voor de IJslandse kust, waar het ondiepe water ideaal is voor kabeljauw, schelvis, heek, heilbot, roodbaars en garnalen.

De Denen en Noren waren in IJsland geïnteresseerd vanwege de haaienlever- en walvisolie, die ze gebruikten als brandstof voor straatverlichting. Ze ontwikkelden de haringvisserij, die even abrupt eindigde als deze begon. Rond de eeuwwisseling van de negentiende naar de twintigste eeuw begonnen ze met de bouw van de eerste echte havens.

Terwijl de IJslanders verwickeld waren in hun strijd voor onafhankelijkheid, beseften ze al gauw dat dit de sleutel tot hun toekomst was. In de jaren vijftig verlegden ze de grenzen van hun visserijzone, zelfs toen dat confrontaties betekende met buitenlandse vissers, vooral Britse. Dit conflict, dat zo'n twintig jaar duurde, staat bekend als de 'kabeljauwoorlogen'. De IJslanders moderniseerden hun vissersvloot, die nu een van de efficiëntste ter wereld is. Ze waren ook een van de eersten die een quotasysteem invoerden om de vangsten en het herstel van de visstand te regelen. Tegenwoordig is er ook belangstelling voor de visteelt, maar dat moet nog van de grond komen.

BELANGRIJKSTE VISGEBIEDEN

In IJsland is de visserij, na het toerisme, de belangrijkste bron van inkomsten. De visserij is goed voor 60% van de export.

HARING

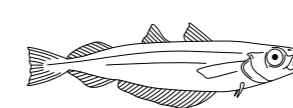
SCHELVIS

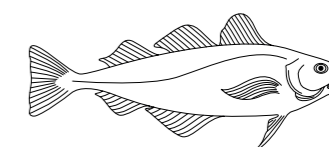
SCHOL

ROODBAARS

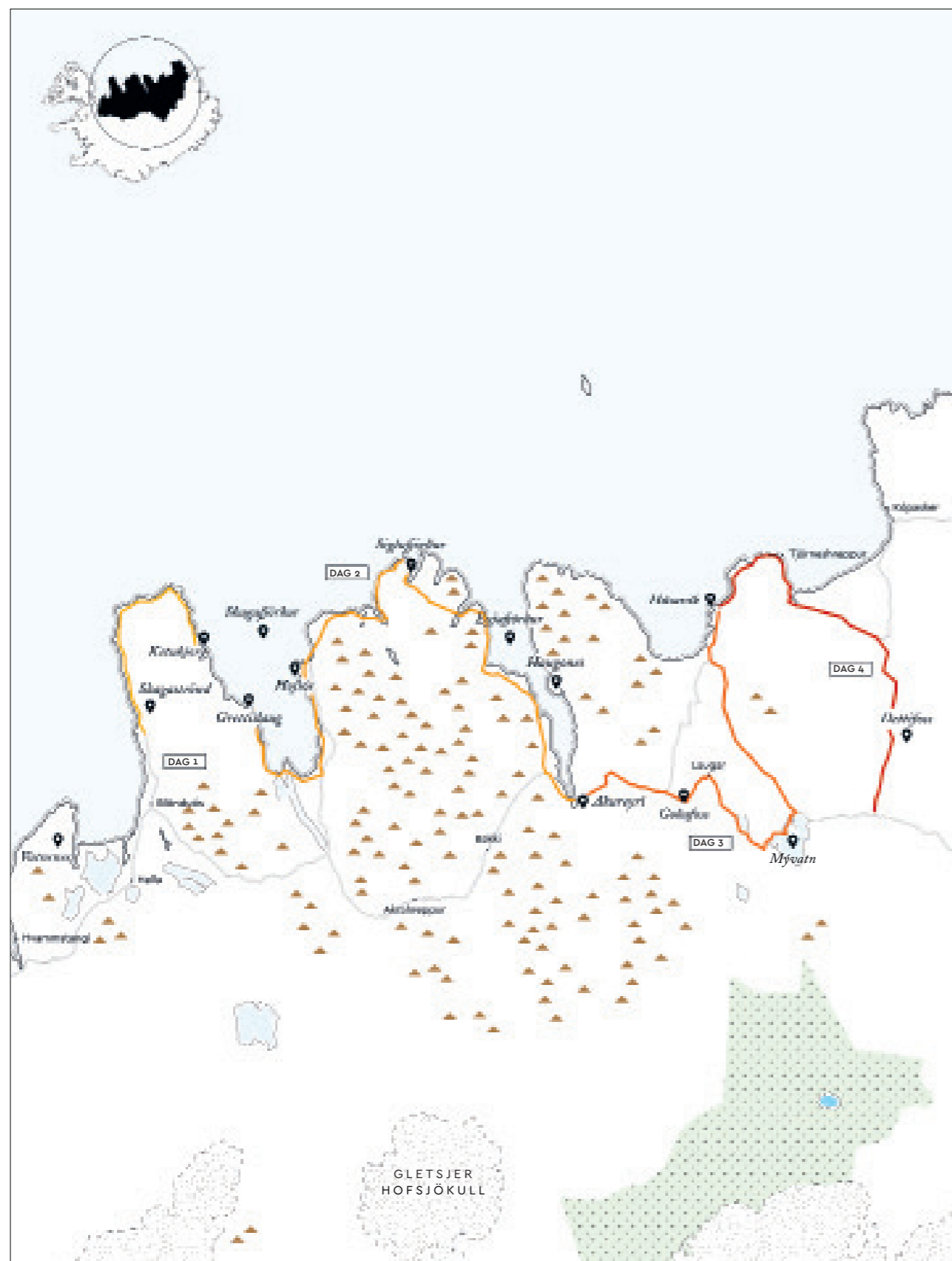

BLAUWE WIJTING

KABELJAUW

UITSTAPJE

4 DAGEN IN HET NOORDEN

Het noorden markeert een duidelijke breuk tussen de geologie van het vroege IJsland, geërodeerd door gletsjers, en de actieve vulkanische rift, die het land regelmatig verandert. Doe je veiligheidsgordels om...

DAG 1: VAN HET SCHIEREILAND VATNSNES NAAR GRETTISLAUG

Het noorden van IJsland raakt net de poolcirkel. Het is er prachtig, zoals bij de monoliet van Hvítserkur op het schiereiland Vatnsnes, dat vooral bekend is om zijn zeehondenkolonies. Met een omweg via het schiereiland Skagaströnd zie je enkele basaltzuilen, zoals op de afgelegen locatie van de vuurtoren van Kálfshamarsvíti. Aan de oostkant van het schiereiland biedt de klif Ketubjörg een adembenemend uitzicht op de fjord Skagafjörður. En voor liefhebbers van een warm bad is een uitstapje naar de fraai aangelegde bron Grettislaug een aanrader.

DAG 2: VAN SKAGAFJÖRÐUR NAAR AKUREYRI

Het is een uitstekende gelegenheid om van Skagafjörður, het domein van schapen en paarden en met een rijke geschiedenis, naar Eyjafjörður te gaan. Daar ligt Akureyri, qua grootte met zijn 17.000 inwoners de tweede stad van het land. Daartussen ligt het schiereiland Tröllaskagi. In Hofsó s vertelt het emigratiemuseum het verhaal van de duizenden IJslanders die naar de Nieuwe Wereld (voornamelijk Canada) vertrokken. In Siglufjörður is een interessant museum gewijd aan de

tijd van de haringvisserij. In de winter kunnen heliskiërs vanaf de hellingen boven de oceaan naar beneden skiën. In de zomer is er geen strand of drasland dat geen kolonies trekvogels herbergt. En wanneer je in Dalvík, Hauganes of Hjalteyri bent, dan is een walvistocht een absolute aanrader. Tot slot biedt het diep in de Eyjafjörður genestelde Akureyri, ondanks zijn kleine omvang, met zijn oude houten huizen, restaurants een echt gevoel van welbehagen.

DAG 3: VAN GOÐAFOSS NAAR HET MEER MÝVATN

Goðafoss, de 'waterval van de goden', markeert een overgang en is de toegangspoort tot het schitterende landschap van het meer Mývatn en omgeving. Bij Leirhnjúkshraun geeft het lavaveld van de uitbarstingen van 1975 tot 1985 een indruk van de verschrikkelijke vernietigende kracht. We staan hier op de grens van twee werelden, want vanaf het meer Mývatn en omgeving ligt naar het zuiden een immens plateau dat deel uitmaakt van de onbewoonde hooglanden. De borrelende modderpoelen van Námaskarð, de caldera van Krafla, de krater van Hverfjall, de kasteelachtige lavaformaties van Dimmuborgir en nog veel meer interessants ligt in

de buurt. De beste manier om dit allemaal te ontdekken is te stoppen en er te wandelen.

DAG 4: VAN HÚSAVIK NAAR DETTIFOSS

Je bent hier al meer in het noordoosten en hier doemen de volledig onbewoonde binnenlandse hooglanden op. Vanuit het kleurrijke dorp Húsavík vertrekken walvistochten en je vindt er de nieuwe thermale baden GeoSea aan de oceaan. Hierna volgen enkele uiteenlopende locaties, zoals in Fjöllum de gletsjerrivier Jökulsá en zijn kloof: Ásbyrgi met zijn enorme hoefijzervormige rotswand, de vallei Vesturdalur met formaties basaltzuilen van Hljóðaklettur, de betoverende begroeiing van Hólmatungur en tenslotte aan het begin van de kloof, de waterval Dettifoss, de machtigste op het eiland.

Uitzicht op de vulkaan Brennisteinsalda vanaf de vulkaan Bláhnúkur. De beroemde wandelroute Laugavegur tussen Landmannalaugar en Þórsmörk passeert aan de voet ervan.